

Қырықыншы аяттың жасырын тарихы — жиырма төртінші бөлім

Езекиел бесінші сан

Jeff Pippenger

2026-08-10

Біз бірнеше мақала бойы қарастырып келе жатқан «Куәліктердің» бесінші томындағы осы үзіндіде бізге Езекиелге, Ишаяға және Жоханға берілген ғибадатхана туралы аян жөнінде хабарланады:

«Бұл тәлімдер біздің игілігіміз үшін берілген. Біз сенімімізді Құдайға нық арқа сүйетуіміз керек, өйткені дәл алдымызда адам жандарын сынайтын уақыт тұр. Мәсіх Зәйтүн тауында Өзінің екінші келуінің алдында болатын үрейлі соттарды қайталап айтты: “Соғыстар мен соғыс хабарларын естисіңдер”. “Ұлт ұлтқа қарсы, патшалық патшалыққа қарсы көтеріледі; және әр жерде ашаршылықтар, індеттер мен жер сілкіністері болады. Мұның бәрі — қайғы-қасіреттердің басы”. Бұл пайғамбарлықтар Иерусалимнің қирауы кезінде ішінара орындалғанымен, олардың соңғы күндерге тікелейірек қатысы бар».

Ав айының тоғызы

Еврей тілінде «Ав айының тоғызы» дегенді білдіретін Тиша Б’Ав — б.з.д. 586 жылы бабылдықтар Бірінші Ғибадатхананы және 70 жылы Тит Екінші Ғибадатхананы қиратуын еске алатын яһуди күні. Екі қирау да бір күнтізбелік күнде — еврейлік Ав айының 9-күні (әдетте Григориан күнтізбесі бойынша шілде немесе тамыз айларына сәйкес келеді) — орын алды. Уайт ханым Иерусалимнің қирауын ақырғы күндердегі «адамдардың жанын сынайтын уақытпен» байланыстыра отырып, екеуі де жуықтап келе жатқан жексенбілік заңды бейнелейтін екі қирауды нұсқап отыр.

Даниялдың он бірінші тарауының он алтыншы аяты сол жексенбілік заңды білдіреді және қырық бірінші аятпен сәйкес келеді. Езекиелде Иерусалимнің қирауы жексенбілік заң кезіндегі дана және ақымақ қыздардың бөлінуін бейнелеу үшін қолданылады. Езекиел Бабылда тұтқында жүрген кезінде, дәл сол бөлінуді көру үшін, сегізінші тараудан он бірінші тарауға дейінгі көріністе, керемет түрде Иерусалимге жеткізілді.

Алтыншы жылы, алтыншы айда, айдың бесінші күні, мен өз үйімде отырғанымда, Яһуданың ақсақалдары алдымда отыр еді; сонда сол жерде менің үстіме Жаратушы Тәңір Иенің қолы түсті. Сонда мен қарадым, міне, оттың сипатына ұқсас бір бейне бар екен: оның белінен төмен қарай — от; ал белінен жоғары қарай — жарқыраудың сипаты, янтарь түстес нұр сияқты. Сонда Ол қолдың бейнесін созып, мені басымның бір бұрымынан ұстап алды; рух мені жер мен көктің арасымен көтеріп, Құдайдың аяндарында Иерусалимге, солтүстікке қараған ішкі қақпаның кіреберісіне алып барды; сол жерде қызғаныш тудыратын, қызғанышқа қоздыратын мүсіннің орны бар еді.

Езекиел 8:1–3.

Сегізіншіден он біріншіге дейінгі төрт тарау — бөліну үдерісінің сипаттамасы, ал Езекиелдің тоғызыншы тарауына түсіндірме бергенде, Уайт әпке мұның Аян кітабының жетінші тарауындағы мөр басумен бір екендігін ғана емес, сонымен бірге Иерусалимнің ақырғы күндердегі Лаодикеялық Жетінші күн адвентистері шіркеуін бейнелейтінін де айқындайды.

Өздерінің рухани құлдырауына қайғырмайтын, сондай-ақ өзгелердің күнәлары үшін аза тұтпайтын топ Құдайдың мөрінсіз қалады. Жаратқан Ие Өз хабаршыларын, қолдарында қырып-жоятын қаруы бар адамдарды, былай деп жібереді: «Оның соңынан қала ішімен өтіп, ұрындар; көздерің аямасын, жанашырлық етпендер: қарт пен жасты да, бойжеткендер мен кішкентай балаларды және әйелдерді де түп-түгел қырындар; бірақ белгісі бар бірде-бір адамға жақындамаңдар; әрі Менің киелі орнымнан бастаңыздар. Сонда олар үйдің алдында тұрған ақсақалдардан бастады».

«Мұнда біз шіркеудің — Иеміздің киелі үйінің — Құдай қаһарының соққысын бірінші болып сезінгенін көреміз. Ежелгі ақсақалдар, Құдай оларға ұлы нұр беріп, олар халықтың рухани мүдделерінің сақшылары болып тұрған болса да, өздеріне сеніп тапсырылған аманатқа опасыздық жасады. Олар бұрынғы күндердегідей кереметтерді және Құдай күдіретінің айқын көрінісін күтудің қажеті жоқ деген ұстанымды қабылдады. Заман өзгерді. Бұл сөздер олардың сенімсіздігін нығайтады, сондықтан олар: Иеміз не жақсылық істемейді, не жамандық істемейді, — дейді. Ол Өз халқын сотпен жазалау үшін тым мейірімді. Осылайша «Тыныштық пен қауіпсіздік» — енді ешқашан Құдай халқының қылмыстарын және Жақып әулетінің күнәларын көрсету үшін өз даусын кернейдей көтермейтін адамдардың ұранына айналды. Үрмейтін осы мылқау иттер қорланған Құдайдың әділ кегін тартатындар болып табылады. Ерлер, қыз-келіншектер және кішкентай балалар — бәрі бірге қырылады.»

«Сенімділер күрсініп, жылаған жиіркенішті істер — шектеулі көздер ажырата алатынның бәрі ғана еді; ал шын мәнінде ең ауыр күнәлар, пәк те қасиетті Құдайдың қызғанышын қоздырған күнәлар, ашылмай қалған еді. Жүректердің Ұлы Тексерушісі заңсыздық істеушілердің құпияда жасаған әрбір күнәсін біледі. Бұл адамдар өз алдауларына сенімді бола бастайды да, Оның ұзақ шыдамдылығына бола: “Жаратқан Ие көріп тұрған жоқ”, — дейді, содан кейін жерді Ол тастап кеткендей әрекет етеді. Бірақ Ол олардың екіжүзділігін әшкерелейді және өздері аса сақтықпен жасырып келген күнәларын басқалардың алдында ашады.»

«Дәреже, абырой не дүниелік даналықтың ешқандай артықшылығы, қасиетті қызметтегі ешқандай лауазым да адамдарды өздерінің алдамшы жүректерінің билігіне қалдырылғанда, ұстанымнан бас тартудан сақтап қала алмайды. Лайықты әрі әділ деп есептелгендер ақырында діннен безүшіліктің басшылары болып, немқұрайлылық пен Құдайдың рақымдарын теріс пайдаланудың үлгісіне айналатыны көрінеді. Олардың зұлым жолына Ол бұдан былай төзбейді, әрі қаһарында оларға ешбір рақымшылықсыз үкім жүргізеді. »

«Өзгелерге қызмет ете отырып, сөздің құдіретін сезінген және зор нұрға кенелгендерден Жаратқан Ие Өзінің қатысуын амалсыздан ғана алып тастайды. Олар бір кездері Оның адал қызметшілері болып, Оның қатысуы мен басшылығына ие болған еді; бірақ олар Одан теріс айналып, өзгелерді де адасуға алып барды, сондықтан Құдайдың қаһарына ұшырады». Testimonies, 5-том, 211, 212.

Езекиел кітабының тұтастай мазмұны Иерусалимнің күйретілуі аясында берілген. Езекиелдің куәлігінде Набуходоносордың бір жарым жылға созылған қоршауы нақты түрде айқын белгіленген, бірақ Исаның Матай жиырма төрттегі ескертуінің «неғұрлым тікелей қолданылуы» ақырғы күндерге қатысты. Езекиелде осы ақиқат желісі жиырма төртінші тарауда кездеседі.

Б.з.д. 588 жылдың 15 қаңтары

Тоғызыншы жылы, оныншы айда, айдың оныншы күні Жаратқан Иенің сөзі маған келіп, былай деді: «Адам ұлы, осы күннің атауын, дәл осы күннің өзін жазып ал: Бабыл патшасы дәл осы күні Иерусалимге қарсы аттанды». Езекиел 24:1, 2.

Басқа да киелі кітаптық куәліктермен де расталатын осы күні он сегіз айға созылған қоршау басталды. Сол күні Езекиелге келген Жаратқан Иенің сөзі үлкен отпен жалғасатын қайнап тұрған қазан арқылы бейнеленген қанды қала туралы астарлы әңгімеден тұрды. Бұл астарлы әңгіме Иерусалимге түсетін сотты анық бейнелейді, әрі сол тарауда бұдан кейін Езекиелдің әйелінің инсульттен қаза болып, жерленуі киелі орынды ақырында қиратып тынатын қоршаудың басталғанының белгісі ретінде беріледі.

Сонда Жаратқан Иенің сөзі маған келіп, былай деді: «Адам ұлы, міне, Мен сенің көз қуанышыңды бір соққымен сенен аламын; бірақ сен жоқтама, жылама, көз жасың да ақпасын. Дауыстап жылаудан тыйыл, өлгенге аза тұтпа; басыңдағы ораманды тағып ал, аяғыңа аяқ киімді ки, ерніңді жаппа, адамдардың нанын жеме». Сонда мен таңертең халыққа сөйледім; кешке әйелім қайтыс болды; ал таңертең маған бұйырылғандай істедім. Езекиел 24:15–18.

Сонда Езекиелдің айналасындағы халық одан астарлы әңгіменің және оның әйелінің өлімінің мағынасын сұрады.

Сонда халық маған: «Сенің бұлай істеп жүргенің біз үшін нені білдіретінін бізге айтпайсың ба?» — деді. Сонда мен оларға жауап бердім: Жаратқан Иенің сөзі маған келіп, былай деді: «Исраил үйіне айт: Тәңір Ие мынаны айтады: Міне, Мен Өз киелі үйімді — күш-қуаттарыңның айбынын, көздеріңнің қалауын және жандарың аялаған нәрсені — арамдаймын; ал өздерің қалдырып кеткен ұлдарың мен қыздарың семсерден құлайды». Езекиел 24:19–21.

Осы үзіндіде Езекиелдің әйелі де, киелі орын да «көздеріңнің қалаулысы» деп аталады. Киелі кітап тарихшылары қоршаудың он сегіз айға созылғанын көрсетеді, ал Цестий мен Титтің қоршаулары 66 жылдан 70 жылға дейін төрт жылға созылды. Цестийдің алғашқы қоршауынан қирауға дейінгі уақытты дәл есептегенде, ол үш жарым жыл болады, бірақ

Киелі кітапта ең жиі қолданылатын есептеу тәсілі — «қоса есептеу» қолданылғанда, ол төрт жыл болады. Екі есептің де дұрыс екенін білу бізге Цестийден Титке дейінгі үш жарым жылды да, сондай-ақ төрт жылды да көруге мүмкіндік береді.

Бізде жексенбілік заңның екі куәлігі Иерусалимнің екі рет қирауында бар, әрі осы екі тарихтың егжей-тегжейінің бәрі жақын арада келетін жексенбілік заңға қолданылуға тиіс, сол кезде Лаодикея Жаратқан Иенің аузынан түкіріліп тасталады. Набуходоносор қоршауының басталуы Езекиелдің әйелінің өлімімен белгіленген. Ол қайтыс болғанда, Езекиелге ашық түрде жоқтау айтпау бұйырылды, өйткені ол тұтқындыққа айдалып бара жатқан яһудилердің белгісі еді.

66-дан 70-ке дейінгі төрт жылдық кезеңнің басталуы қаңыратып бос қалдыру жиіркенішінің белгісімен айқындалады; бұл Иерусалимдегі мәсіхшілерге қашып кетудің белгісі болды.

Сондықтан, Даниял пайғамбар арқылы айтылған қаңыратып кетіретін жиіркеніштің қасиетті орында тұрғанын көрген кезде (оқушы түсінсін), сонда Яһудеядағы адамдар тауларға қашсын. Матай 24:15,16.

Бір-бірімен айқын сәйкес келетін екі қоршау бар, әрі екі қоршаудың да басында бір «белгі» қамтылған. Езекиел өз әйелінің өлімі мен өзінің аза тұтпауы нені білдіретінін түсіндірген кезде, ол түсіндіріп, содан кейін былай деп жазып қалдырды:

Осылайша Езекиел сендер үшін белгі болады: ол істегеннің бәріне сай сендер де істейсіңдер; және бұл жүзеге асқанда, Менің Жаратушы Ие Құдай екенімді білетін боласыңдар. Езекиел 24:24.

Езекиелдің әйелінің өлімінің белгісі Иерусалим мен ғибадатхананың таяуда болатын қирауының және содан кейінгі Бабылдағы тұтқындықтың айқындаушы нышаны болды. Даниял айтқан қаңыратып кетіретін жиіркеніштің белгісі қираудан қашып құтылу жөніндегі ескерту болды, бірақ екі қоршаудың да басында бір белгі бар.

Жақындап келе жатқан жексенбілік заңның алдында пайғамбарлық қоршау болады, әрі Езекиелдің әйелінің өлімі Лаодикиялық Жетінші күн адвентистері шіркеуінің толықтай айналып өтілгенінің символы болып табылады; ал Езекиел — жүз қырық төрт мыңның символы және қоршаудың басында көтерілетін тудың символы. Езекиел — Бабылдың қоршауының басында жүз қырық төрт мыңның туы, ал басындағы қаңырап бос қалудың жиіркеніштігінің белгісі — Римнің «белгісі». Бір белгі ішкі ескертуге, ал екіншісі сыртқы ескертуге қатысты. 66-жылы мәсіхшілерге, сөзсіз, ескерту берілді, бірақ ескерту белгісі Рим болды. Бабылдың жойылуындағы белгі Езекиелдің әйелі болды. Рим — аңның таңбасын қабылдайтын тап, ал Езекиел — Құдайдың мөрін қабылдайтындардың белгісі.

Аяқталатын Екі Кезең

Бірінші қоршау он сегіз айға созылды, ал екінші қоршау төрт жылға созылды. Екі қоршау да өздерінің «неғұрлым тікелей» орындалуын соңғы күндерде табады, әрі екі қоршау да Аян кітабының тоғызыншы тарауының он бесінші аятында берілген үш жүз тоқсан бір жыл және

он бес күн туралы пайғамбарлықпен тікелей байланысты.

Аян кітабының тоғызыншы тарауының оныншы аятына сәйкес бес айдың басталуы отыз сегіз жылдық кезеңді белгілейтін бір тарихты қамтыды; бұл кезең төрт жылдық қоршаумен аяқталады, ол отыз сегіз санымен байланысты және Исламның көтерілуін айқындады. Сол төрт жылдық қоршаудың өзіне сәйкес баламасы бес ай, яғни жүз елу жыл аяқталып, үш жүз тоқсан бір жыл және он бес күн басталған кезде басталған тарихтан табылады. Ол 1449 жылғы 27 шілдеде басталды, ал төрт жылдан кейін Ислам Константинопольге қарсы елу бес күндік қоршау жүргізіп, ол 1453 жылғы 29 мамырда аяқталды.

1449 жылғы 27 шілдеде басталған уақытқа қатысты пайғамбарлық 1844 жылғы 11 тамызда аяқталған кезде, 1840 жылдан 1844 жылға дейінгі бірінші және екінші періштелер қозғалысының төрт жылы 1333 жылдан 1337 жылға дейінгі төрт жылдық қоршаумен, сондай-ақ 1449 жылдан 1453 жылға дейінгі төрт жылдық кезеңмен сәйкес келді. Бір пайғамбарлық желінің тікелей құрамдас бөліктері болып табылатын осы үш куәгер 1840 жылдан 1844 жылға дейінгі бірінші және екінші періштенің қозғалысы үшінші періште қозғалысының тарихында қайталанатын символдық төрт жылдық кезеңді бейнелейді. Осы үш куәгер бір жүз қырық төрт мыңның тарихындағы төрт жылдық қоршаудың бейнесін көрсетеді. Бұл төрт жылдық кезең сондай-ақ Иерусалимнің 66 және 70 жылдардағы қоршаулары арқылы да бейнеленеді.

66 жылы Цестий бастаған төрт жылдық қоршаудың басталуы, содан кейін 70 жылы Титтің оны аяқтауы төрт жылдық кезеңге арналған альфа нышанын және омега нышанын береді. Сол кезең, сондай-ақ, үш жарым жыл ретінде бейнеленеді, бұл өз кезегінде папалық Рим киелі орынды таптаған үш жарым пайғамбарлық жылмен сәйкес келеді.

Бірақ ғибадатхананың сыртындағы ауланы қалдыр да, оны өлшеме; өйткені ол басқа ұлттарға берілген; олар киелі қаланы қырық екі ай бойы таптайтын болады. Мен Өзімнің екі куәгеріме күш беремін, сонда олар қара жамылып, бір мың екі жүз алпыс күн бойы пайғамбарлық етеді. Аян 11: 2, 3.

Олар семсер жүзінен құлап, барлық халықтардың арасына тұтқын болып айдалып кетеді; және басқа ұлттардың замандары толғанға дейін Иерусалим басқа ұлттардың табанының астында тапталып жатады. Лұқа 21:24.

Мен Цестийдің альфа таңбасымен бейнеленген кезеңнен Титтің омега таңбасына дейінгі мерзімге қатысты «инклюзивті» де, «эксклюзивті» де есептеуді қолданып отырғанымды атап өту аса маңызды. Бұл бір тарих аясында уақыттың екі қолданылуы бейнеленетінін көрсетеді. Біз осы киелі кітаптық қағиданы Иса Қайсария-Філіпиге (Паниумға) барған уақыты мен Оның Түрлену тауына сапарының арасындағы мерзімді қарастырған кезде (бұдан көп мақалалар бұрын) уже талқылағанбыз. Киелі кітаптың екі авторы алты күнді, ал біреуі сегіз күнді жазады.

Алты күннен кейін Иса Петірді, Жақыпты және оның бауыры Жоханды ертіп алып, оларды оңаша биік тауға шығарды. Матай 17:1.

Алты күннен кейін Иса Өзімен бірге Петірді, Жақыпты және Жоханды алып, оларды өзгелерден бөлек, биік бір тауға алып шықты; әрі олардың алдында Оның кейпі өзгерді. Марк 9:2.

Осы сөздерден кейін шамамен сегіз күн өткен соң, Ол Петірді, Жоханды және Жақыпты ертіп алып, дұға ету үшін тауға шықты. Лұқа 9:28.

Иерусалимнің қирауы соңғы күндерге қатысты «неғұрлым тікелей» қолданылуға ие, ал сол қирау Бабыл мен Рим арқылы бейнеленген екі куә болып табылады. Бұл екі куә бір-бірімен үндеседі, бірақ шындықты айқындай түсу үшін әрқайсысы әртүрлі әрі маңызды пайғамбарлық сипаттарды береді. Римнің қоршауы (66–70 жж.) төрт жылға созылды, бұл сонымен бірге үш жарым жылды да бейнелейді. Осы үш жарым жыл пұтқа табынушылық пен папалық жүйе арқылы жүзеге асқан киелі орын мен әскердің тапталуымен байланысты. Папалық жүйе тарапынан болған тапталу үш жарым нышандық жылға созылды, оның үлгісі Рим қоршауындағы тура үш жарым жыл арқылы көрсетілді.

Сол төрт жылдық қоршау сондай-ақ Исламның көтерілуін, содан кейін бірінші және екінші, одан соң үшінші періштелер қозғалысының көтерілуін айқындайтын пайғамбарлық желімен байланысты төрт жылдық кезеңдермен де ұштасады. Цестийден Титке дейінгі аралық папалық Римнің доңғалағымен де, сондай-ақ Исламның доңғалағымен де қиылысады. Римнің доңғалағы мен Цестий мен Титтің үш жарым жылы папалық Римнің үш жарым рәміздік жылымен қиылысады, осылайша пұтқа табынушы Рим мен папалық Рим деген екі нысанды айқындайды. Исламның доңғалағы да сол тарихпен, төрт жыл ретінде түсінілген түрде, байланысты, бірақ дәл сол тарихтағы Римнің доңғалағындағыдай, Ислам Исламның доңғалағына бағынатын екінші күшпен байланысты — ол Адвентизм. Үш жарым жылдық кезең Римді оның екі сатысында да бейнелейді, ал төрт жылдық кезең Ислам мен Адвентизмді бейнелейді. Пұтқа табынушы Рим мен папалық Римді пайғамбарлық тұрғыдан бір-бірінен ажыратуға болмайды, дәл сол сияқты Ислам мен Адвентизмді де ажыратуға болмайды.

Бұл пайғамбарлық тұрғыдан мынаны талап етеді: Бабылдың қоршауын қарастырған кезде, он сегіз айлық қоршау бейнесінде уақыттың екі түсінігі көрінуі тиіс. Рим әкелген қоршаудағы уақыттың екі көрінісі пайғамбарлық тұрғыдан Набуходоносор әкелген қоршауда да уақыттың екі көрінісін талап етеді. Набуходоносордың он сегіз айлық қоршауы сондай-ақ бір жарым жылдың нышаны ретінде де түсінілуі мүмкін. Он сегіз ай — бір жарым жыл, ал бір жарым 1.5 жыл түрінде де көрсетілуі мүмкін. Набуходоносордың қоршауы әрі он сегіз ай, әрі бір бүтін оннан бес (1.5) жыл болды.

Он сегіз ай Иерусалимді таптап-жаншуы тиіс билікті білдіреді, ал 1,5 жыл Исламды білдіреді. Он сегіз айды айқындайтын пайғамбарлық есептеу дөңгелегі Бабылды айқындайды, ал басқа пайғамбарлық есептеу дөңгелегі Исламды айқындайды. Исламға қатысты 1,5 жылдың қолданылуына қалай келетініміз туралы түсіндірмені біз әлі ұсынған жоқпыз, бірақ Риммен байланысты күйретуде уақыттың осы екі есебі Римнің пайғамбарлық дөңгелегімен (пұтқа табынушы да, папалық та) байланысты екені, ал басқа есеп Исламның

пайғамбарлық дөңгелегімен байланысты екені атап өтілуге тиіс. Бұл сипаттар Иерусалимнің альфа және омега күйреулерінің екеуінде де кездеседі.

Кестий мен Тит кезіндегі Иерусалимнің төрт жылдық қоршауы отыз сегіз жылдық кезеңнен басталған пайғамбарлық желінің аяқталуын білдіреді; сол кезең төрт жылдық қоршаумен аяқталып, Исламның көтерілгенін бейнелесе, дәл сол желідегі соңғы төрт жылдық кезең жүз қырық төрт мыңның жалауының көтерілуін білдіреді.

Бұл жайларды келесі мақалада жалғастырамыз.